

Jan van der Kamp

Aranžování a vazba květin

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude **trestně stíháno**.

Používání elektronické verze knihy je umožněno jen osobě, která ji legálně nabyla a jen pro její osobní a vnitřní potřeby v rozsahu stanoveném autorským zákonem. Elektronická kniha je datový soubor, který lze užívat pouze v takové formě, v jaké jej lze stáhnout s portálu. Jakékoliv neoprávněné užití elektronické knihy nebo její části, spočívající např. v kopírování, úpravách, prodeji, pronajímání, půjčování, sdělování veřejnosti nebo jakémkoliv druhu obchodování nebo neobchodního šíření je zakázáno! Zejména je zakázána jakákoliv konverze datového souboru nebo extrakce části nebo celého textu, umístování textu na servery, ze kterých je možno tento soubor dále stahovat, přitom není rozhodující, kdo takovéto sdílení umožnil. Je zakázáno sdělování údajů o uživatelském účtu jiným osobám, zasahování do technických prostředků, které chrání elektronickou knihu, případně omezují rozsah jejího užití. Uživatel také není oprávněn jakkoliv testovat, zkoušet či obcházet technické zabezpečení elektronické knihy.

Jan van der Kamp

Aranžování a vazba květin

Grada Publishing

Jan van der Kamp

Aranžování a vazba květin

Vydala Grada Publishing, a.s.
U Průhonu 22, Praha 7
obchod@grada.cz, www.grada.cz
tel.: +420 234 264 401, fax: +420 234 264 400
jako svou 4172. publikaci

Odpovědná redaktorka Helga Jindrová
Překlad Ivana Černá
Grafická úprava a sazba Eva Hradiláková
Fotografie na obálce a v knize Jan van der Kamp
Počet stran 192
První vydání, Praha 2010
Vytiskly Tiskárny Havlíčkův Brod, a.s.

© Grada Publishing, a.s., 2010
Cover Design © Eva Hradiláková, 2010

Názvy produktů, firem apod. použité v knize mohou být ochrannými známkami nebo registrovanými ochrannými známkami příslušných vlastníků.

ISBN 978-80-247-3356-2 (tištěná verze)
ISBN 978-80-247-7494-7 (elektronická verze ve formátu PDF)
© Grada Publishing, a.s. 2012

Obsah

Úvod	9
------------	---

Teoretická část

1 Floristické nářadí	13
1.1 Nůž	14
1.2 Nůžky na drát	14
1.3 Zahradnické nůžky	15
1.4 Odstraňovač trnů	15
1.5 Šídlo	16
1.6 Kombinačky	16
2 Pomůcky a jejich použití	17
2.1 Aranžovací hmota	17
2.1.1 Použití aranžovací hmoty ve váze, v květináči a v misce	19
2.1.2 Použití aranžovací hmoty do svatebních kytic	22
2.1.3 Držák na smuteční aranžmá a na stěnu	23
2.1.4 Kruh na stůl, půlkruh na urnu, věnec na hrob, kříž na hrob, srdce a snubní prsteny	24
2.1.5 Corso-mini, decorette a raquette	25
2.1.6 Girlanda	25
2.1.7 Auto-corso	26
2.2 Bodec	26
2.3 Fixační páska	26
2.4 Deco-fix	27
2.5 Vodotěsná páska	27
2.6 Oboustranná lepicí páska	28
2.7 Drát pro drátkování květů a listů	28
2.7.1 Zpevnění květů	28
2.7.2 Zpevnění listů	32
2.7.3 Prodloužení květů	34
2.7.4 Prodloužení listů	36
2.8 Ovinovací drát a drátěné nitě	36
2.9 Vázací drát	37
2.10 Elektrikářské svorky	37
2.11 Hliníkový, elektrikářský a svařovací drát	37
2.12 Králíčí pletivo	38

2.13	Skobičky	38
2.14	Provázek	38
2.15	Plastový drát	39
2.16	Gumová páska	39
2.17	Plastová páska	40
2.18	Špejle	40
2.19	Lepidla	41
2.20	Ozdobné špendlíky	43
2.21	Korsážový špendlík a korsáž-klip	43
2.22	Magnet	44
2.23	Ježek	45
2.24	Ampule a jiné nádoby na květiny	45
2.25	Vata	46
3	Upevňování různých materiálů	47
3.1	Upevnění svíček	47
3.2	Stuhy a mašle	48
3.3	Upevňování šišek	50
3.4	Jak upevnit houby	50
3.5	Upevnění ovoce a zeleniny	51
3.6	Upevňování vánočních koulí	52
3.7	Upevňování mechu	52
4	Linie a tvar	55
4.1	Pohled do přírody	55
4.2	Tvary květinových aranžmá a důležité pojmy	57
5	Barva a symbolika	67
5.1	Barva	67
5.2	Vliv umělého světla na barvu	68
5.3	Barevné kontrasty a barevné kombinace	69
5.4	Symbolika barev	73
5.5	Symbolika květin a rostlin	74
6	Čištění, řez a umístění květin do vody	77
6.1	Péče o květiny v prodejně	78
6.2	Řez	78
6.3	Stříhání	78
6.4	Vložení do vody	79
6.5	Chladírna	79
6.6	Temperovaný sklad	80
6.7	Odlišné nároky květin na péči	80

Praktická část

7 Vázaná kytice	87
7.1 Kulatá kytice svázaná do snopu	87
7.1.1 Míchaná kytice (kulatá)	87
7.1.2 Kytice se skupinami květů	88
7.1.3 Strukturovaná kytice	89
7.1.4 Kytice s převislým materiálem	89
7.1.5 Kytice poskládaná do kruhů	89
7.2 Kytice do vázy	90
7.2.1 Patrová kytice svázaná paralelně	90
7.2.2 Použití konstrukce	91
7.3 Jednostranná smuteční kytice ve tvaru trojúhelníka	94
7.4 Dárkové kytice	94
7.4.1 Liniová kytice	94
7.4.2 Kaskáda	95
7.5 Vázaná kytice s jediným květem	97
7.6 Kulatá svatební kytice svázaná paralelně	97
7.7 Vonička – kytice z lučního kvítí	98
8 Aranžmá do vázy	101
8.1 Aranžmá vypichované do trojúhelníka	101
8.2 Kulaté aranžmá ve váze s využitím králičího pletiva	102
8.3 Dekorativní aranžmá ve váze s využitím konstrukce	104
8.4 Aranžmá ve váze bez pomůcek	104
9 Aranžmá do misky	107
9.1 Trojúhelník v misce	107
9.2 Aranžmá v misce orientované do všech stran	109
9.3 Výzdoba předmětu v misce	111
9.4 Vegetativní aranžmá v misce	112
9.5 Liniové aranžmá v misce	114
10 Výzdoba stolu	117
10.1 Kulaté aranžmá – ajour v misce	117
10.2 Kulaté aranžmá – biedermeier	119
10.3 Výzdoba stolu – ovál	121
10.4 Věnc na stůl	123
10.5 Paralelní uspořádání	125
10.6 Asymetrické dekorace	127

11 Květinové ozdoby těla	129
11.1 Paralelní vázaná korsáž	129
11.2 Drátkovaná a lepená korsáž	130
11.3 Květinová ozdoba na rameno –technika drátkování	132
11.4 Korsáž na rameno – použití konstrukce a lepení	133
11.5 Čelenka a náramek technikou lepení	135
11.6 Květinové šperky na krk	136
12 Svatební kytice	139
12.1 Technika vypichování do svatebního držáku (aranžmá do tvaru trojúhelníka)	140
12.2 Drátkovaná svatební kytice ve tvaru trojúhelníka	142
12.3 Drátkovaná kulatá svatební kytice (ajour)	146
12.4 Drátkovaná svatební kytice ve stylu biedermeier	149
12.5 Kulatá svatební kytice lepená	151
13 Květinové vazby ke smutečním příležitostem	155
13.1 Smuteční aranžmá ve stylu ajour zpracované do tvaru trojúhelníka	155
13.2 Smuteční dekorace ve stylu biedermeier	159
13.3 Smuteční držák zpracovaný do tvaru kříže a paralelní uspořádání	160
13.4 Protáhlá květinová dekorace na rakev	162
13.5 Věnc s hlavou na hrob	164
13.6 Věnc a kříž – styl ajour, strukturovaný a uzavřený	168
13.7 Výzdoba urny	170
14 Květinová výzdoba na zeď	173
14.1 Liniová dekorace na zeď	175
14.2 Věnc na dveře z vánočního materiálu	176
15 Další květinové dekorace	179
15.1 Výzdoba auta	179
15.2 Zdobení svíčky	182
15.3 Alternativní květinové ozdoby těla	183
15.4 Květinové fantazie	184
15.5 Květinové řetězy	185
15.6 Použití konstrukce ve tvaru vějíře	187
15.7 Květinový řetěz na stůl a boa	188
Rejstřík	190
Použitá literatura	191

Úvod

Důvod, proč si florista a současně učitel této profese zasedne k počítači a začne sepisovat praktické postupy přípravy květinových aranžmá, je zřejmý. Pokud chcete být profesionálem ve svém oboru, potřebujete praktickou příručku zahrnující podrobné pracovní postupy jednotlivých, zde obsažených květinových dekorací. Knihu, v níž najdete květinové vazby, které nás provázejí od kolébky až do hrobu.

Praktická příručka floristiky se skládá ze dvou částí: z části teoretické a praktické. Teoretická část je zaměřena na materiály, na seznámení s nimi a na informace o tom, jak je používat. Dále jsou popsány různé styly vazby květin a najdete zde i stručný pohled na problematiku barev a jejich použití.

V praktické části se nacházejí všechny typy květinových aranžmá, které jsou běžnou součástí praxe v obchodech s květinami. Pracovní postupy jsou popsány po jednotlivých krocích a pro názornost navíc doprovázeny perokresbami a fotografiemi.

Kniha je nepostradatelná pro všechny, kdo pracují s květinami. Představuje soubor praktických informací, ale je i zdrojem inspirace při práci na květinových dekoracích. Jejím smyslem není naučit se kopírovat zde popsaná a znázorněná aranžmá. Vědomě jsem nezařadil žádný seznam použitého materiálu. O profesní způ-

sobilosti svědčí, když z dostupného rostlinného materiálu na základě praktických informací získaných v této knize vytvoříte zcela osobitou květinovou dekoraci.

Témata obsažená v této příručce jsou základem. Za přispění vlastních tvůrčích představ vznikne z každé vaší práce originální výtvar pro určitou příležitost. Každý člověk je originál a to beze zbytku platí i pro květinová aranžmá.

Tato kniha je souhrnem znalostí a zkušeností. Nepostradatelné pro její vznik bylo mé vlastní odborné vzdělání, praktické zkušenosti nabyté během mého zaměstnání ve specializovaných obchodech s květinami, osobní praxe s vedením květinářství a dlouholeté působení

na odborné škole. Nesmím zapomenout ani na množství učitelů, kolegů floristů, zákazníků, žáků, kurzistů, studentů a kolegů učitelů, kteří mě doprovázeli po dlouhé cestě za dosažením patřičné úrovně znalostí a zkušeností.

A pak je tu rovněž příroda a ohromující bohatství jejich tvarů a projevů, která mi byla inspirací k nespočetnému množství květinových aranžmá z těch nejrozmanitějších materiálů.

Značné množství prací, které jsou v této knize zobrazeny, vznikly pod rukama studentů úrovně vzdělávání DFA, ADFA a mistrovské v odborné škole v holandském Ede. Rovněž se na nich podíleli účastníci projektu Train the Trainer, který probíhal v české Chrudimi pod

záštitou školy Groenhorst College v Ede. Vedle toho zde najdete i práce mých kolegů, které se objevily na různých odborných výstavách a soutěžích.

Během psaní mě podporovali, dodávali nadšení a kritickými poznámkami nešetřili pan Henri Clijsters, ředitel společnosti Smithers – Oasis Evropa a má kolegyně a mistr florista Marion van der Veen. Tímto jim z celého srdce děkuji za jejich přátelské povzbuzení a komentáře. Chci zde poděkovat i své ženě Agaath za neutuchající nadšení a podporu, kterou mi věnovala při vzniku této knihy.

*Jan van der Kamp
Wageningen, říjen 2010*

Teoretická část

1. Floristické nářadí / 13
2. Pomůcky a jejich použití / 17
3. Upevňování různých materiálů / 47
4. Linie a tvar / 55
5. Barva a symbolika / 67
6. Čištění, řez a umístění květin do vody / 75

1

Floristické nářadí

Všichni z praxe víme, že správné nářadí práci vždy výrazně ulehčí. Aby nám sloužilo co nejdéle a zůstalo stále ostré, je třeba ho používat k takové práci, ke které je určeno. To znamená, že nepoužíváme špičku nože například k seškrobání etikety z vázy nebo zahradnické nůžky na stříhání drátu. Tak se nářadí opotřebuje velmi rychle.

Nákup opravdu dobrého nářadí není levnou záležitostí, tato investice se však rychle vrátí.

V květinářství se někdy stává, že ho při úklidu pracovního stolu neúmyslně vyhodíme s odpadem. Je tedy vhodné opatřit si nářadí výrazných barev. Měli bychom se tedy naučit jej ukládat na jedno stálé místo, předejdeme tak jeho dlouhému zbytečnému hledání. Takovým místem může být například bedna na nářadí.

Obr. 1.1 S bednou na nářadí budeme mít vše potřebné stále po ruce

1.1 Nůž

Nejdůležitějším nářadím v prodejně s květinami je nůž. Květiny seřezáváme jen takovým, který má ostří rovné a ostré, protože pak je řezná rána hladká a rovná. Opravdu ostrým nožem poškodíme buňky stonku minimálně. Zoubkovaný nůž se do povrchu stonku zařezává nerovnoměrně, buňky jsou více stlačeny v místech zubů, a tím dochází k jejich poškození.

Profesionální floristický nůž je zavírací. Ostří má zadní stranu plochou a přední mírně zaoblenou. Na jejím horním okraji se nachází drobný zářez, kterým za použití nehtu nůž otevíráme. Stonky zařezáváme tak, že přiložíme ostří nože plochou stranou na stonek a vedeme rovný šikmý řez. Existují nože určené pro praváky a leváky.

Ostří floristického nože je třeba čas od času naostřit pomocí brousku. Je to speciální kámen, který před vlastním broušením namáčíme ve vodě. Ostří brousíme tak, že krouživými pohyby táhneme nůž přední částí po povrchu brousku. Praváci vykonávají tento pohyb po směru hodinových ručiček a leváci proti směru. Když se nám po broušení objeví zubatá místa, ost-

Obr. 1.2 Nůž ostříme tahem po povrchu mokrého brousku

Obr. 1.3 Floristický nůž

ří nože otočíme a přejedeme jím po povrchu brousku i jeho plochou stranou (viz kap. 6.2).

Nožik na škrábání brambor je levnější než floristický nůž. Tyto nože nejsou zavírací a nemají tak tvrdé kovové ostří jako je to u nožů floristických, což znamená, že se rychleji otupí. Obě strany ostří jsou ploché, takže nůž je vhodný jak pro praváky, tak pro leváky. Tyto nože se snadno brousí na elektrické brusce.

1.2 Nůžky na drát

Existuje řada druhů nůžek, kterými lze stříhat dráty. Při jejich koupi dáváme pozor na to, aby měly pérko, které slouží k tomu, aby se nůžky automaticky rozevíraly. Pérko potřebuje čas od času promastit olejem, jenž jednak zabrání rezivění a zároveň ulehčuje pohyb nůžek.

Nůžky na obr. 1.4 jsou vhodné na stříhání silného železného drátu, proto je nepoužíváme na stříhání větví. Při stříhání větví se totiž listy ostří od sebe roztahují a pak je obtížné s nimi stříhat drát.

Obr. 1.4 Nůžky na drát s krátkým ostřím. Levákům se s nimi obtížně pracuje

Obr. 1.5 Univerzální nůžky jak pro praváky, tak pro leváky

Leváci mohou mít při použití staršího náradí potíže. Je pro ně vhodnější a příjemnější používat nůžky univerzální, které jsou na obr. 1.5.

Těmito nůžkami můžeme kromě drátu stříhat také stuhu, papír nebo špejle. Na stříhání květů a rostlinného materiálu však vhodné nejsou.

1.3 Zahradnické nůžky

Zahradnické nůžky bývají na trhu k dostání v různém provedení a kvalitě. Nejběžnější jsou nůžky s prohnutými břity, obr. 1.6. Jsou vhodné jak na stříhání silných větví, tak na odstříhování drobných postranních větviček. Díky ostrému zakončení břitů se s nimi snadno pracuje. Kromě toho existují zahradnické nůžky s rovnými břity, ty jsou však vhodné do zahrady, ale ne na pracovní stůl floristy.

Ve vazárně se zahradnické nůžky používají na stříhání dřevnatých stonků. Nůž používáme

Obr. 1.6 Zahradnické nůžky s prohnutými břity

na stonky měkké. Když stříháme zahradnickými nůžkami konce stonků v uvázané kytici, často se může stát, že spolu se stonky přestřihneme i dráty, jimiž jsou některé květy zpevněny. Kontaktem s dráty se ostří zahradnických nůžek poškozují a výrazně se tak snižuje jejich funkčnost a životnost.

1.4 Odstraňovač trnů

Výborným pomocníkem zejména při práci s růžemi je také odstraňovač trnů. Používá se na odstraňování trnů ve spodní části stonku. Současně s trny zbavujeme stonky i listů, takže části stojící ve vodě ve váze jsou čisté. V obchodní síti jsou k dostání odstraňovače trnů v různém provedení, ale všechny fungují na stejném principu: stonky růže sevřeme mezi dva kovové listy tohoto náradí a pak táhneme odstraňovačem trnů dolů po stonku. Jedním tahem stonky vyčistíme od trnů a listů, nesmíme však poškodit pletiva vnitřní části stonku.

Tento druh náradí můžeme použít i pro čištění stonků jiných druhů květin, např. chryzantém, karafiátů, atd. Stejně tak si snadno připravíme i tvrdé stonky různých druhů dřevin, např. větve dříví.

Obr. 1.7 Odstraňovač trnů

1.5 Šídlo

Šídlo je dobrým pomocníkem, když potřebujeme udělat dírky např. do tykví, chorošů nebo jiných tvrdých suchých plodů. Když se nám to však šídlem nepodaří, pak musíme použít nebozez na dřevo.

Obr. 1.8 Šídlo

1.6 Kombinačky

Při sestavování různých konstrukcí (viz 7.2.2) potřebujeme někdy jednotlivé větve k sobě pevně přitáhnout drátem, k čemuž se nám budou hodit kombinačky. Tento druh kleští má široké čelisti, takže jejich stisk je silný. Květy ke konstrukci připevňujeme raději rukama, je to bezpečnější, abychom nepoškodili křehké stonky. Navíc je kromě toho někdy třeba nechat stonkům prostor a nepřipevňovat je těsně ke konstrukci, protože některé ještě dále rostou.

Obr. 1.9 Kombinačky

2

Pomůcky a jejich použití

Při přípravě květinových aranžmá potřebujeme kromě přírodních materiálů i řadu pomůcek. Jejich seznam je prakticky nekonečný. Spoustu těch, které nám mohou výtečně posloužit, často nacházíme i v úplně jiných oblastech lidské činnosti nežli je floristika. Stačí jen zapojit fantazii a dát se do pátrání!

2.1 Aranžovací hmota

Američan Vernon L. Smithers vyvinul v roce 1954 pěnovou hmotu, která intenzivně saje vodu a dokáže ji v sobě zadržet. Hmota se nejdříve využívala při transportu květin na velké vzdálenosti, aby jim zaopatřila nepřetržitý přístup k vodě. Květy byly zapíchny do mokré pěny, takže během dopravy nevadly a současně se zamezilo i vysychání stonků. V té době

se hmota také využívala jako náhrada mechu v květinových dekoracích. Jejím základem je derivát petroleje. Směs k její výrobě se zahřívá ve formě a začíná bobtnat. Po 20 minutách vzniká zelená hmota, která saje a zadržuje vodu. Velikost vzniklého bloku odpovídá velikosti výrobní formy, což je asi 1 m³. Celý blok se pak dále zpracovává a rozřezává na požadované velikosti a tvary.

Aranžovací hmota je na trhu k dispozici v různých podobách: kostky různých rozměrů, držáky na smuteční vazbu, držáky na svatební kytice, věnce, girlandy. Lze ji zkompostovat, musí se ale nejdříve rozmělnit. Není možné ji však recyklovat do výchozí podoby.

Pro floristy existují tři základní typy aranžovací hmoty, a to aranžovací hmota pro čerstvé květy, pro sušené květy a barevná.

Obr. 2.1 Hotový blok hmoty nachystaný k řezu

Obr. 2.2 Řezání a balení hmoty do krabic

Obr. 2.3 Různé druhy a tvary aranžovací hmoty

Aranžovací hmota na čerstvé květiny

Aranžovací hmota na čerstvé květiny se liší v ceně a kvalitě. Levnější náhražky dovážené z Polska nejsou pro použití moc vhodné, proto doporučuji spíše používat Oasis® Economy nebo Ideal.

Vlastnosti aranžovací hmoty na čerstvé květy:

- hmota nasaje 95 % vody, kterou v sobě zadrží, a tak je stále dostupná pro rostlinný materiál, který ji potřebuje,
- hmota je bez bakterií, řez rostlinného stonku tedy zůstává zdravý,
- rostlinný a jiný materiál lze do hmoty zapíchat po celém jejím povrchu,
- pokud vypíchneme do hmoty díрку, zůstává v ní, hmota se nevrací do původního stavu, jako je tomu např. u houby,
- je určena k jednorázovému použití, tzn., jakmile je jednou namočená, nedá se vysušit a použít znovu,
- na světle se zbarvuje do hněda a hnědne rovněž při skladování na teplém místě, po delší době hůř saje vodu, proto ji nedoporučuji nakupovat na sklad ve velkém.

Stonky jarních květů jsou měkké a bývá obtížné je do hmoty zapíchnout. Pro ně je nejlepší použít typ označený Oasis® Economy/Standard. Tento materiál je měkčí, což znamená, že není vhodný pro druhy květin se silnými stonky a těžkými květy, jako je např. *Hippeastrum*. Aranžovací hmotu zpracujeme tak, aby nebyl její povrch nikde v hotové práci vidět, což vždy platí i pro zadní části aranžmá. V hotové práci je vždy překrytá rostlinným materiálem.

Správné namáčení hmoty:

Dostatečně velkou nádobu naplníme vodou. Vody dáme tolik, aby kostka hmoty měla potřebný prostor jak na hladině, tak pod hladinou. Kostku položíme na hladinu a vyčkáme, až se nasytí a klesne (přibližně 50 sekund). Netlačíme ji pod hladinu, ani ji nedržíme pod kohoutkem. Takto by se voda dostala jen do vnější části hmoty, ale uvnitř se vytvoří vzduchová bublina. Stane-li se to, je potřeba udělat v kostce několik dírek kolíkem nebo špičkou nože, aby zachycený vzduch unikl. Ve vodě, do níž se hmota vkládá, můžeme rozpustit výživu pro řezané květy, která se tak dostane ke květinám.

Aranžovací hmota na sušené květiny

Vlastnosti aranžovací hmoty na sušené květiny (Oasis® Sec):

- je vyrobena na bázi polyuretanu, má hrubší strukturu a trochu praší,
- nesaje vodu, nenamáčí se, rostliny se zapíchnou do suchého materiálu,
- hmota je tvrdší a někdy je obtížné do ní zapíchnout jemnější stonky,
- barva je většinou šedá.

Obr. 2.4 Barevná aranžovací hmota má také svůj dekorativní význam

Barevná aranžovací hmota

- na trhu je k dostání ve všech možných barvách a tvarech, také ve formě prášku,
- je tvrdší a pevnější nežli zelená aranžovací hmota na čerstvé květiny,
- hůř nasává vodu, trvá delší dobu, než je zcela nasycena,
- po stranách kostky je obtížnější vypíchnout stonky rostlinného materiálu, proto je raději zapíchnáme jen ze shora dolů,
- je výborná jako dekorativní materiál, např. malé kostičky nebo ve tvaru oblázků,
- barevná variabilita a dekorativnost umožňuje nechávat ji vidět i v hotové práci, proto je důležité všechny stonky umístit na správné místo hned napoprvé, jinak v ní zůstanou viditelné díry po špatně umístěných květech.

Namáčení barevné aranžovací hmoty:

Použijeme zvláštní nádobu s čistou vodou, ne však tu, kterou používáme na namáčení zelené hmoty. Barevná hmota tak zůstane pěkně čistá. Použijeme-li nádobu od aranžovací hmoty na živé květiny, přilepí se na ni zelené částečky, které se uvolnily při jejím namočení.

Barevný prášek namáčíme v čisté vodě. Pak jej prohněteme rukama, abychom vytlačili vzduchové bubliny.

2.1.1 Použití aranžovací hmoty ve váze, v květináči a v misce

Pro většinu prací používáme aranžovací hmotu v jednom kusu. Kostku nejprve namočíme v nádobě s vodou. Dále si naměříme velikost hmoty, kterou budeme potřebovat na dané květinové aranžmá. Menší blok vyřežeme z kostky vždy jedním rovným řezem, abychom zamezili zbytečným ztrátám materiálu.

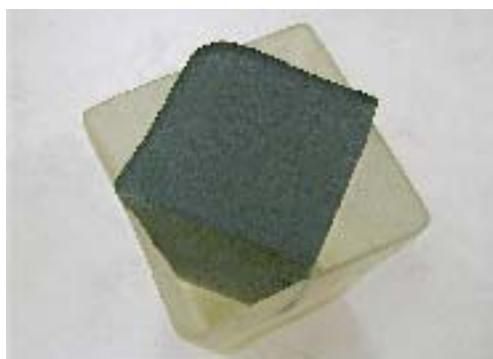
Obr. 2.5 Kostka hmoty s vyříznutým menším dílem. Řez se snažíme vést vždy co nejrovněji. Je to neekonomičtější.

Obr. 2.6 Kulatý květináč s hranatým kouskem aranžovací hmoty

Použití aranžovací hmoty ve váze nebo v květináči:

- Květy a listy umísťujeme i do stran aranžmá, proto musí hmota vždy přečnít přes okraj vázy a nebo květináče, a to přibližně 1–4 cm v závislosti na tom, jaký materiál hodláme použít.
- V kulaté váze nebo květináči používáme jeden hranatý kus hmoty. Jeho vložením do nádoby vzniknou mezi hmotou a stěnami nádoby čtyři otvory, které později poslouží k doplňování vody do aranžmá.
- Když je váza nebo květináč vyšší nežli samotná kostka, můžeme ji umístit do nádoby podélně a zbytky hmoty vyložit dno nádoby,
- Do hranaté nádoby používáme rovněž hranatý kus hmoty, musíme ji však umístit tzv. „na

Obr. 2.7 Kostka aranžovací hmoty ve čtyřhranné nádobě

Obr. 2.8 Aranžovací hmota přesahuje několika centimetry přes okraj nádoby. Hraný hmoty jsou zešikma seříznuté.

- koso“, abychom i zde získali čtyři otvory pro doplňování vody.
- Hraný použitého bloku hmoty přečnávající přes okraj nádoby zešikma seřízneme, tím se pracovní povrch aranžovací hmoty zaoblí a zjednoduší se jeho zakrytí.
- Ve skleněné váze můžeme povrch aranžovací hmoty zakrýt různými dekoračními materiály, např. kamínky, korálky, které vpravíme dovnitř čtyřmi mezerami mezi povrchem hmoty a stěnami nádoby. Hmotu lze také zabalit do fólie nebo jiného použitelného krycího materiálu a teprve pak vložit do vázy. Při jeho výběru vždy dbáme na to, aby nepouštěl barvu, a nikdy proto nepoužíváme krepový papír.
- Další možností je použít barevnou aranžovací hmotu. Její povrch nemusíme maskovat a ve spojení s barevnými květy je efektní.

Upevnění aranžovací hmoty do misky pomocí bodce a fixační pásky

K upevnění budeme potřebovat bodce a fixační pásku o délce zhruba 2–4 cm. Miska, do níž budeme bodce lepit, musí být čistá a suchá a povrch nesmí být mastný. Vhodné jsou jak

misky skleněné, tak umělohmotné, keramické nebo porcelánové. Používat nádobu dřevěnou se nedoporučuje, protože fixační páska zanechává na dřevě skvrnu, kterou většinou již nelze odstranit. Do dřevěné misky můžeme hmotu připevnit dráty. Dříve, než se pustíme do práce s dřevěnou miskou, se musíme ujistit, že ji mokrá aranžovací hmota neznehodnotí.

Při práci s fixační páskou je důležité zejména u skleněných misek, aby byly zahřáté na pokojovou teplotu. Na povrchu studené misky kondenzuje voda a kvůli ní pak fixační páska nepřilne dokonale k povrchu.

Standardní metoda upevnění bodce:

- Fixační páska nesmí být studená nebo mastná a nebereme ji rovněž do prstů. Odstříháme si požadovaný kus i s krycím papírem, ve kterém pásku držíme.
- Odstřižený kus pásky držíme mezi prsty za krycí papír a přitlačíme k povrchu plastového bodce. Pak můžeme krycí papírek z pásky odstranit. Před použitím je možné fixační pásku lehce nahřát nad plamenem, tím snadněji přilne k povrchu nádoby.

Obr. 2.9
Kousek fixační pásky přilepené k bodci

Obr. 2.10
Rolička uhnětená z fixační pásky a přilepená po obvodu bodce

TIP!

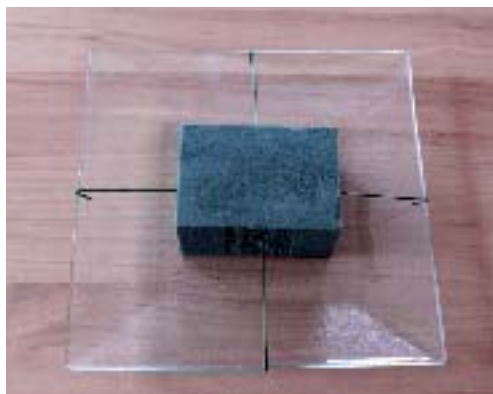
Další možností je přilepit bodce na fixační pásku srolovanou do roličky. Odstříháme si přibližně 4 cm pásky z role, odstraníme krycí papír a svineme pásku do roličky. Roličku přilepíme ke spodní části bodce tak, aby v něm zakrývala všechny čtyři otvory. Takto připravený bodce přitlačíme na dno misky (případně lehce nahřejeme na plamenem). Bodce se pevně přisaje ke dnu misky tím, že mezi ním a povrchem misky vznikne vakuum. Tento postup je sice v naprostém rozporu s tím, co již bylo výše uvedeno (nelze brát fixační pásku holými prsty), navzdory tomu je ověřený a funguje.

Chceme-li mít naprostou jistotu, že bude aranžovací hmota s bodcem dokonale držet v připravené nádobě, použijeme metodu popsanou dále.

Upevnění aranžovací hmoty drátem

Tento postup je vhodný v případě, když si nejsme jisti, zda bodce opravdu pevně drží, anebo nemáme k dispozici ani bodce ani fixační pásku. Dá se použít tehdy, když má připravená nádoba okraje, o které můžeme drát zaháknout.

- Připravíme si dva sekané dráty o tloušťce 1,2 mm. Drát si upravíme podle velikosti nádoby tak, aby byl o 4 cm delší nežli je průměr nádoby. Přebývající centimetry poslouží k ohnutí drátu přes okraj misky.
- Drát omotáme gumovou páskou. Vrstva pásky povrch drátu zdrsní, a proto nebude sklouzávat z okraje misky. Současně tím zabráníme případnému poškození okraje misky kontaktem přímo s povrchem drátu.

Obr. 2.11 Kostka aranžovací hmoty upevněná dvěma sekanými, gumovou páskou omotanými dráty

- Protáhneme drát aranžovací hmotou připravenou v misce, a to těsně nad jejím okrajem.
- Oba vyčnívající konce drátu ohneme přes okraj misky.
- Stejně postupujeme i s druhým drátem. Ten protáhneme hmotou v pravém úhlu k drátu prvnímu.

Přečnívající dráty snadno zamaskujeme rostlinným materiálem.

Upevnění hmoty do misky

Jednoduchou metodou, jak zajistit aranžovací hmotu v misce, je zapřít ji dalším kouskem hmoty. Zde je důležité, aby použitá miska měla rovné stěny. Hmotu, kterou jsme si připravili na danou práci, umístíme doprostřed nebo k jedné straně misky. To záleží na tom, jaký typ květinové dekorace budeme tvořit. Hmotu opět přečnívá nad okraji nádoby tak, abychom mohli aranžovat květy i po stranách. Kostku pak zapřeme o okraje misky pomocí nízkého kousku hmoty, stačí 1 cm na výšku. Tento plochý kus pak snadno zakryjeme buď rostlinným materiálem, nebo ozdobnými kamínky.

Obr. 2.12 Kostka aranžovací hmoty zapřená o okraje misky dalším nízkým kusem

2.1.2 Použití aranžovací hmoty do svatebních kytic

Na svatební kytice se používá umělohmotný držák s aranžovací hmotou, která je uvnitř upevněna pomocí umělohmotné sítky. K dostání jsou různé druhy, také stříbrné i zlaté, ale existují i držáky s částečně odstranitelnou ručkou. Květy zapícháváme do aranžovací hmoty rovněž podél spodního okraje držáku. Ručku držáku zakončíme stejným způsobem jako u drátkovaných kytic. U některých druhů je možné nasadit na spodní okraj rondel. Tak se dá snadno a pěkně zakončit kulatá kytice.

Obr. 2.13 Držák na svatební kytice

Držák namáčíme stejným způsobem jako hmotu samotnou, položíme do nádoby s vodou (příp. s výživou) a necháme nasát, ale nikdy pod vodu netlačíme!

Výhody držáku:

- úspora času při přípravě kytice, tedy i úspora peněz zákazníka,
- do držáku je možné použít i letní květiny,
- květy v držáku déle vydrží, proto lze kytici připravit předem.

Nevýhody:

- střední část kytice / úvazek je mohutnější,
- těžko se zpracovávají květy s měkkými nebo silnými stonky,
- hmota v držáku se rychle zaplní,
- některé držáky mají silnou ručku, a proto se kytice pak zdá příliš těžká.

2.1.3 Držák na smuteční aranžmá a na stěnu

U tohoto druhu hotového výrobku je aranžovací hmota uložena v plastové misce, která tvoří spodní stranu držáku. Díky svým zvýšeným okrajům zadržuje vodu unikající z aranžovací hmoty a ta pak zůstává déle mokrá. K misce je připojena plastová ručka. Tyto držáky se vyrábějí ve třech velikostech.

Obr. 2.14 Držák z plastu

TIP!

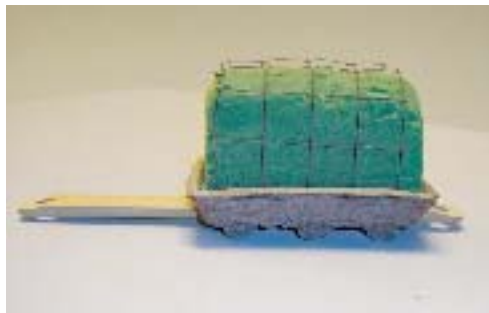
S držákem se dobře pracuje, když si ho upevníme do stojanu na svatební kytice. Improvizovaný stojan nám vytvoří také lahev naplněná pískem nebo můžeme držák zapíchnout do mokré kostky aranžovací hmoty.

Základna, do níž je aranžovací hmota vložena, je buď plastová, nebo z biologicky odbouratelného materiálu. Plastové držáky jsou sice určeny na jedno použití, v praxi se však často využívají opakovaně. Z držáku se odstraní použitá aranžovací hmota a nasadí se nová. Držák z rozložitelného materiálu lze použít opravdu jen jednou. Vyrábí se z recyklovaného papíru a někdy také ze dřeva.

Na větší práce jsou vhodné jiné základy, existují např. i dlouhé s plastovým dnem určené na aranžmá na rakev. I tyto základy mají varianty z biologicky rozložitelného materiálu.

Před vlastní prací si nejdříve nachystáme nádobu s vodou. Držák položíme na hladinu plastovou miskou nahoru. Netlačíme násilně pod vodu! Celý držák se napije během minuty a pak se volně vznáší pod hladinou.

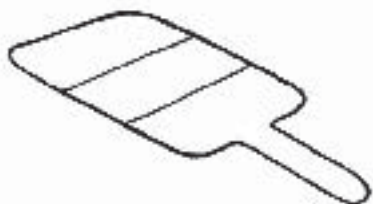
Podobný držák si můžeme vyrobit i sami. Budeme potřebovat kovovou mřížku a plastovou destičku, aranžovací hmotu, rašeliník *Sphagnum* a ovinovací drát.

Obr. 2.15 Držák z rozložitelného materiálu

TIP!

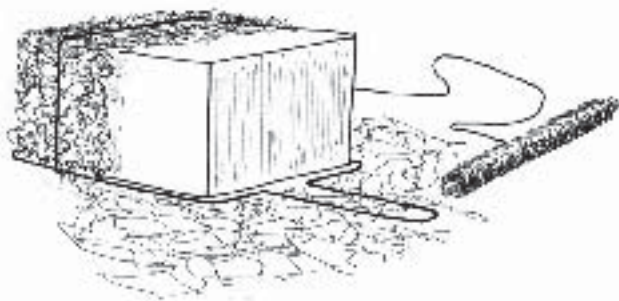
Namísto rašeliníku lze použít králíčí pleťivo. Na povrch hmoty ho upevníme stejným způsobem, tzn. ovinovacím drátem.

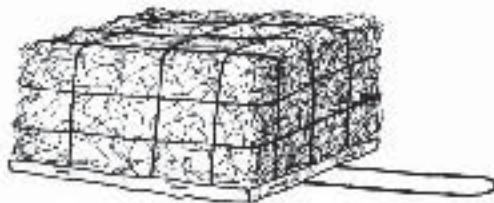
Obr. 2.16 Kovová základna na držák na smuteční aranžmá

Pracovní postup:

- Aranžovací hmotu ořežeme do velikosti připravené mřížky nebo destičky a dáme nasytit vodou.
- Rašeliník si rozložíme na pracovní stůl a odstraníme všechny součásti, které do něj nepatří, např. drobné větvičky. Aranžovací hmotu položíme do takto připraveného plátu. Hmotu zabalíme do rašeliníku, který zde slouží jako ochrana povrchu hmoty před proříznutím ovinovacím drátem.
- Obalenou hmotu položíme na mřížku nebo destičku.
- Ovinovacím drátem připevníme zabalenou aranžovací hmotu k mřížce nebo destičce. Drát musíme pevně utahovat, nesmí však hmotu proříznout.
- Očistíme povrch od přečnívajících kousků rašeliníku.
- Takto připravený základ obrátíme a ke spodní části podél stran skobíčkami připevníme dno z plastu.

Obr. 2.17 Kostka aranžovací hmoty pokryta rašeliníkem, připevněná k povrchu ovinovacím drátem

Obr. 2.18 Spodní plastová část je upevněna skobíčkami. Zamezuje úniku vody a předchází rezivění drátu.

2.1.4 Kruh na stůl, půlkruh na urnu, věnec na hrob, kříž na hrob, srdce a snubní prsteny

Kruhy, kříže a srdce jsou dostupné v různých velikostech a jsou vyrobeny jak z hmoty určené na živé květy, tak na suché, také z barevné aranžovací hmoty nebo z polystyrénu. Zaměříme se zde na aranžovací hmotu na řezané květiny. U těchto výrobků je aranžovací hmota umístěna v plastovém základu nebo v základu z biologicky rozložitelného materiálu.

Kruhy na stůl mají plastové základy nízké. Jejich výhodou je, že kruh hezky přilehne na desku stolu či do ploché misky. Doplnění vody je však poněkud obtížnější. Pokud jsou plastové základy těchto kruhů vyšší, je možné již jednou použitou hmotu z kruhu odstranit a nahradit novou. Existují i kruhy, které mají na povrchu

Obr. 2.19 Kruh na stůl s plochým umělohmotným základem

hmoty plastovou mřížku. Ta slouží jako zpevnění a do takového základu se dá použít i těžší materiál. U výrobků, jejichž základna je tvořena ekologickým materiálem, nelze již použitou aranžovací hmotu nahradit novou.

Při namáčení těchto základů je důležité, aby v aranžovací hmotě nezůstaly bubliny vzduchu. Proto pokládáme podobné základy květinových aranžmá dnem na hladinu vody a ujistíme se, že má přístup do hmoty přes okraj základny. Pak se již hmota snadno nasytí vodou.

2.1.5 Corso-mini, decorette a raquette

Corso-mini, decorette a raquette mohou být použity například jako základy květinového aranžmá určeného na rakev. Díky tomu, že mají na konci základny dírky, dají se velmi snadno využít k přípravě dekorací na zeď nebo na auto. Raquette je o něco delší, je tedy např. vhodná pro aranžmá zdobící okraj jeviště. Je obalena v zelené fólii s malými otvory, jimiž může hmota uvnitř nasát vodu. Fólie také slouží jako přirozená ochrana před výparem vody. V případě tohoto základu se těžko pracuje s květy, které mají měkké stonky (např. narcisy nebo frézie). Můžeme si však pomoci tak, že špičkou nože uděláme do fólie díрку, anebo díрку vypíchne me dopředu tvrdým stonkem. Pro namočení

Obr. 2.20 Decorette

Obr. 2.21 Raquette zabalená v plastové fólii

těchto rozměrných a dlouhých tvarů (délka až 1 m) je vhodná vana.

2.1.6 Girlanda

Balení girlandy se skládá ze samostatných kusů dlouhých 12 cm. Každá část je obalena sítí z plastu. Spojení mezi jednotlivými kusy můžeme snadno rozstříhnout a tak si přizpůsobit délku aktuální potřebě.

Obr. 2.22 Girlanda se skládá ze samostatných bloků, které lze jednoduše spojit háčky

2.1.7 Auto-corso

Pokud potřebujeme připevnit květinové aranžmá na auto, použijeme tzv. auto-corso. Má-li být práce rozměrnější, poslouží nám pomůcka zvaná autorondela. Oba typy mají na spodní straně přísavku, pomocí níž držák upevňujeme k podkladu. Přichycení i uvolnění je velmi jednoduché. Na spodní straně držáku se nacházejí dva knoflíky. Když současně zatáhneme za oba, vytvoří se pod přísavkou vakuum. Když pak oba knoflíky zatlačíme zpět, držák se z podkladu uvolní.

Podklad, na němž bude aranžmá uchyceno, musí být vždy čistý. Pozor u veteránů – barva na kapotě není nastříkaná, ale natřená – díky tlaku přísavky může dojít k poškození laku.

Pozor! Je třeba upozornit klienta, že s květinovou výzdobou na automobilu může jet pouze nízkou rychlostí. Předjedeme tím možnému neštěstí v tak slavnostní den!

Obr. 2.23 Na spodní straně auto-corsa je přísavka, která slouží k upevnění práce k podkladu

Obr. 2.24
Bodec
přípevněný ke
spodní straně
svíčky fixační
páskou

2.2 Bodec

Bodec je vyroben z umělé hmoty, má čtyři ostny a nelze jej zaměňovat s kovovým ježkem s olovenou základnou a měděnými hroty. Využívá se pro upevnění aranžovací hmoty do misky nebo pro upevnění silnějších svíček. Přilepíme na něj kousek fixační pásky a bodec pak přitlačíme ke spodní straně svíčky.

2.3 Fixační páska

Pásku tvoří zelená lepicí hmota podobná modelíně navinutá v roli. Hmota je tuhá a na denním světle může vysychat a tak ztrácet schopnost pevně lepit. S páskou pracujeme tak, že si potřebný kus odstříháme z role a přitlačíme na

Obr. 2.25 Fixační páska s bodcem

lepený povrch. Snažíme se ji udržovat čistou, nezaprášenou a nedotýkat se jí rukama.

Kromě lepení bodců k podkladu se dá páska výborně využít také na upevňování již výše zmíněných „ježků“, k přichycení lahve vína k okraji misky nebo upevnění špejle na vánoční kouli (viz 3.6).

2.4 Deco-fix

Jsou to přísavky s průměrem asi 4,5 cm a využívají se pro připevňování květinových dekorací k různým podkladům, např. na auto.

Pracovní postup je následující:

- Co nejlépe vyčistíme podklad určený pro květinovou dekoraci. Přiložíme přísavku a páčku stlačíme směrem dolů, čímž vznikne pod přísavkou vakuum.
- Očkem na přísavce provlékneme provázek nebo vodotěsnou pásku a na druhý konec přivážeme druhou přísavku.

Obr. 2.26 Otevřený deco-fix. Zatlačením páčky směrem dolů vytvoříme vakuum.

Obr. 2.27 Připevnění kruhu pomocí provázku

Obr. 2.28 Upevnění pomocí vodotěsné pásky je velmi snadné

- Druhou přísavku umístíme na druhou stranu aranžovací hmoty a znovu stáhneme páčku dolů.
- Přísavku uvolníme vytažením páčky směrem nahoru. Při práci často potřebujeme dva opěrné body.

2.5 Vodotěsná páska

Vodotěsná páska lepí velmi silně, jakmile je jednou přilepená a přijde do styku s vodou, neodlepí se a pevně drží. Nemůžeme ji ale použít na již mokré podklad. Nepropouští vodu, je tmavě zelená a široká 1 cm. Ve floristické praxi ji používáme k následujícím úkonům:

- upevnění aranžovací hmoty,
- svázání kytice – páska stonky také méně poškozují a často jsou spojené silněji než při svázání provázkem,
- k upevňování listů na věnec (listy se sice většinou upevňují skobičkami nebo ovinovacím drátem, ale páska použitá k tomuto účelu výborně drží a sotva si ji všimneme),
- upevňování deco-fixu.

TIP!

Pásku ukládáme na rovný povrch a ne na slunce. Když ji uložíme zešikma, může se celá role prohnout, tím se začne uvolňovat lepidlo podél okrajů a celá vnější strana role pak silně lepí.

Obr. 2.29 Vodotěsná páska

2.6 Oboustranná lepicí páska

Oboustranná lepicí páska není úplně běžnou součástí sortimentu květinářství. Je však užitečnou pomůckou, když potřebujeme přilepit lehký materiál a nechceme, aby bylo upevnění vidět. Transparentní pásku můžeme rovněž použít na přilepení malých listů či jiného drobného materiálu na věnec nebo při přípravě květinového dortu. Nejlépe se pracuje na základu z polystyrénu. Pro připevnění těžších věcí lze využít

Obr. 2.30 Role oboustranné lepicí pásky

i oboustrannou čalounickou pásku, která je však bílá nebo krémová, a tudíž pro práci s květinami méně vhodná.

2.7 Drát pro drátkování květů a listů

Floristický drát je jednou z nejpoužívanějších pomůcek při vazbě květin. Přesto by se měl používat pouze v případě, kdy je to opravdu nutné. Drát je železný, ohebný, ale ne pružný a je nalakován zeleně. Barva má dvojí účel. Zabráňuje rychlému rezivění a kryje drát v květech a listech, aby nebyl vidět. V květinových vazbách používáme dráty na zpevnění a prodloužení květů a listů.

Délka drátů se může lišit v závislosti na výrobci. Stříbrný je dlouhý 15 cm, korsážový je dostupný v délkách 15 a 30 cm. Ostatní dráty bývají v délce 30, 40, 50 a 60 cm, nejpoužívanější je 40 cm. Stříbrný drát je jediný, který není nalakováný.

2.7.1 Zpevnění květů

Drátem zpevňujeme slabé stonky a pomůžeme nám, když chceme změnit jejich tvar. Jak silný drát budeme potřebovat, závisí na tloušťce a pevnosti daného stonku. Drát k němu musí

Dráty podle tloušťky

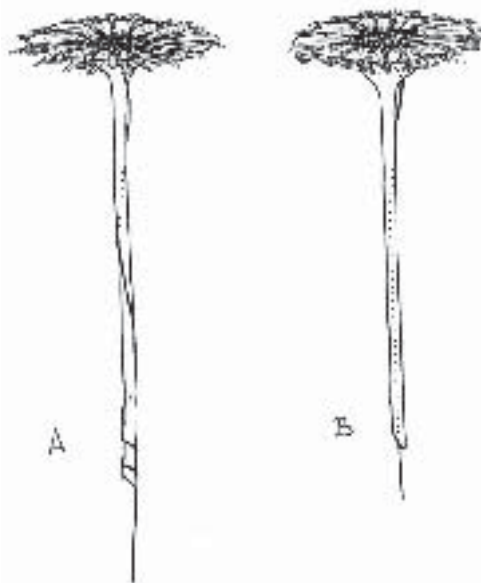
Tloušťka v mm	Název	Použití
0,28	stříbrný drát	křehké květy jako konvalinky, kvítky hyacintu
0,4	drát na korsáže	drobné kvítky a drobné listy
0,6	tenký karafiátový drát	tenké stonky – trsové karafiáty, frézie, větší listy
0,7	karafiátový drát	stonky drobnějších růží, tulipánů, karafiátů
0,8	silný karafiátový drát	stonky růží, tulipánů, větší listy
0,9	zapichovací drát	těžší květy
1,0	tenký sekaný drát	těžké květy, lehké větve
1,2	sekaný drát	těžké materiály, plody, svíčky
1,5	silný sekaný drát	těžké materiály, plody, svíčky

dokonale přilehnout. Různé květy vyžadují různou techniku zpevnění. Při drátkování většinou zapichujeme drát do spodní části květu, existují však i jiné metody:

Na obrázku A je drát zapíchnutý do spodní části květu. Nesmí propíchnout celý květ a přečnívat nad ním. Drát dvěma otočkami ovine stonku. Na konci jej upevníme ke stonku jedním krátkým závitem. Některé stonky, např. gerber, stále trochu rostou. Může se tedy stát, že se konec drátu zapíchnutý do květu uvolní, anebo že se vlivem oxidace pevně uchytí v květu a stonku, který se mírně vytahuje, se pod květem začne ohýbat.

Techniku zapichování drátu do spodní části květu používáme u těch druhů květin, kde je to možné: růže, karafiáty, květy z čeledi *Asteraceae*, jako jsou kopretiny, chryzantémy apod.

Gerbery mají dutý stonku, pouze část těsně pod květem (5 cm) je plná. U způsobu B vedeme drát vnitřkem stonku, teprve v jeho poslední části ven a pak drát opět zapíchneme do spodní části květu.

Obr. 2.31 Dva způsoby zpevnění gerber

Vést drát vnitřkem stonku je pracné, ale výsledek vypadá lépe. Tento způsob práce je vhodný do aranžmá, na která bude vidět zblízka a tudíž musí být zpracování dokonalé, např. u svatebních kytic nebo dekorací na stůl.